

ZÁPISNICA 48. zasadnutia Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny
6. marca (pondelok) o 10.30 h, Hotel Bôrik, Bratislava

Návrh programu zasadnutia:

Otvorenie

1. Návrh programu
2. Kontrola plnenia uznesení Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny
3. Informácia zo 41. zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť
(*predkladá podpredseda výboru*)
4. Informácia o schválení Správy o stave používania jazykov národnostných menšín na území SR za obdobie rokov 2021 – 2022 uznesením vlády SR č. 830/2022
(*predkladá predseda výboru*)
5. Informácia o schválení Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 35/2023, ktorým sa vydáva zoznam obcí, v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 15 % obyvateľstva
(*predkladá predseda výboru*)
6. Informácia o príprave Hodnotiacej správy Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny o podpore kultúr národnostných menšín, o stave národnostného školstva a o používaní jazykov národnostných menšín za obdobie rokov 2021 – 2022
(*predkladá predseda výboru*)
7. Informácia o činnosti Fondu na podporu kultúry národnostných menšín
(*predkladá riaditeľka fondu*)
8. Správa o aktuálnom stave národnostného vysielania RTVS
(*predkladá riaditeľ sekcie národnostného vysielania RTVS*)
9. Správa o priebehu a výsledkoch piateho kola monitorovania implementácie Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín v Slovenskej republike
(*vypracoval Odbor ľudských práv Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky*)
(*predkladá JUDr. Barbara Illková, PhD., veľvyslankyňa, kancelária ministra Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky*)
10. Rôzne

Záver

Otvorenie

László Bukovszky, splnomocnenec vlády SR pre národnostné menšiny a predseda Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny (ďalej „predseda výboru“):

- otvoril 48. zasadnutie Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny (ďalej výbor“), ktoré sa uskutočnilo v prezenčnom formáte;
- úvodom privítal všetky členky a členov¹ výboru a pozvaných hostí;
- požiadal tajomníčku výboru, pani Brunnerovú, aby informovala o uznášaniaschopnosti výboru.

Andrea Brunnerová, tajomníčka výboru:

- konštatovala, že výbor je uznášaniaschopný.

¹ Pojem „členky a členov“ sa v texte ďalej uvádza len v rodovo neutrálnom tvare „členov“

László Bukovszky, predseda výboru:

- oboznámil členov výboru s programom zasadnutia;
- požiadal členov výboru o vyjadrenie ohľadom možnosti preloženia bodu programu týkajúceho sa Fondu na podporu kultúry národnostných menšín (ďalej ako „FPKNM“) na ďalšie zasadnutie výboru, a to z dôvodu ospravedlnenej neúčasti riaditeľky FPKNM na tomto zasadnutí.

Július Haraszti, člen výboru za maďarskú národnostnú menšinu:

- navrhol vyradenie bodu z programu zasadnutia a jeho zaradenie do rokovania najbližšieho zasadnutia výboru, a to najmä z dôvodu, že nepovažuje zaslaný podklad, resp. informácie týkajúce sa roku 2023, ktoré sú v ňom obsiahnuté, za dostatočné.

Bod č. 1. Schválenie návrhu programu zasadnutia

László Bukovszky, predseda výboru:

- dal hlasovať o Návrhu programu zasadnutia. Návrh programu bol prijatý, a to v nasledovnom znení:

1. Schválenie návrhu programu zasadnutia
2. Kontrola plnenia uznesení
3. Informácia zo 42. zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť
(predkladá podpredseda výboru)
4. Správa o priebehu a výsledkoch piateho kola monitorovania implementácie Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín v Slovenskej republike
(vypracoval Odbor ľudských práv Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky) (predkladá JUDr. Barbara Illková, PhD., veľvyslankyňa, kancelária ministra Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky)
5. Správa o aktuálnom stave národnostného vysielania RTVS
(predkladá riaditeľ sekcie národnostného vysielania RTVS)
6. Informácia o schválení Správy o stave používania jazykov národnostných menšín na území SR za obdobie rokov 2021 – 2022 uznesením vlády SR č. 830/2022
(predkladá predseda výboru)
7. Informácia o schválení Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 35/2023, ktorým sa vydáva zoznam obcí, v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 15 % obyvateľstva
(predkladá predseda výboru)
8. Informácia o príprave Hodnotiacej správy Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny o podpore kultúr národnostných menšín, o stave národnostného školstva a o používaní jazykov národnostných menšín za obdobie rokov 2021 – 2022
(predkladá predseda výboru)
9. Rôzne

Hlasovanie o programe ako celku:

Prítomní:	19
Za:	19
Proti:	0
Zdržal sa:	0

Bod č. 2 Kontrola plnenia uznesení

László Bukovszky, predseda výboru:

- konštatoval, že všetci členovia výboru dostali tento materiál aj v písomnej podobe (Príloha č. 1);

- informoval o plnení uznesenia č. 208, ktorým bol zaviazaný zriadiť pracovnú skupinu na analýzu problémov súvisiacich s poskytovaním dotácií na podporu kultúry národnostných menšín Fondom na podporu kultúry národnostných menšín pre zefektívnenie aplikačnej praxe k zákonu č. 138/2017 Z. z. o Fonde na podporu kultúry národnostných menšín a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;

- informoval o súvisiacej výzve na zaslanie pripomienok a nomináciu člena pracovnej skupiny adresovanej všetkým členom výboru. V zmysle tejto výzvy si z 13-ich uplatnili túto možnosť zástupcovia 7-ich národnostných menšín. Pripomienky úrad splnomocnenca zosumarizoval a rozposlal zástupcom menšín a riaditeľke FPKNM. Na základe tohto materiálu sa 28. februára 2023 konalo zasadnutie vzniknutej pracovnej skupiny ;

- informoval taktiež o tom, že sa zasadnutia zúčastnil podpredseda výboru a člen za nemeckú národnostnú menšinu Ondrej Pöss, Július Haraszi za maďarskú národnostnú menšinu, Zuzana Kumanová za rómsku národnostnú menšinu, Ján Tilňák za ukrajinskú národnostnú menšinu, Ján Chúpek za moravskú národnostnú menšinu, Erika König za nemeckú národnostnú menšinu, Marek Berky za poľskú národnostnú menšinu a bola prítomná samozrejme aj riaditeľka FPKNM Alena Kotvanová. Za bulharskú a židovskú menšinu sa nominanti na zasadnutie pracovnej skupiny nezúčastnili;

- informoval, že zo zasadnutia budú vyhotovené a následne všetkým členom výboru rozposlané závery.

Ján Chúpek, člen výboru za moravskú národnostnú menšinu:

- uviedol, že zo zasadnutia vyplynula potreba zmeny zákona o FPKNM, keďže väčšina navrhovaných opatrení si túto zmenu vyžaduje;

- predostrel otázku možnosti uskutočnenia tejto zmeny z časového hľadiska.

Ondrej Pöss, podpredseda výboru:

- v krátkosti zhrnul, čo odznelo na zasadnutí pracovnej skupiny: otázka otvorenia zákona o FPKNM je najzávažnejšou podmienkou na zefektívnenie činnosti fondu; pomerne rozsiahla diskusia prebehla na tému fungovania odborných rád, pričom členovia pracovnej skupiny dospeli k názoru, že ide o príliš zložitý systém. Taktiež sa diskutovalo o tom, akým spôsobom by sa odborné rady mohli nanovo koncipovať; odznela aj požiadavka ohľadom vyhlasovania výziev na ďalšie roky v skorších termínoch (napr.: august, september); viacerí poukázali na skutočnosť, že možnosť podávania žiadostí elektronicky je vzhľadom na štruktúru členstva v menšinových zväzoch nie úplne vhodná; množstvo konkrétnych požiadaviek odznelo aj ohľadom kontrolnej činnosti.

László Bukovszky, predseda výboru:

- vzhľadom k tomu, že Informácia o činnosti Fondu na podporu kultúry národnostných menšín bola presunutá na ďalšie zasadnutie výboru, uzavrel tento bod.

Bod č. 3. Informácia zo 42. zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

László Bukovszky, predseda výboru:

- konštatoval, že všetci členovia výboru dostali podrobnú informáciu k tomuto bodu v písomnej podobe vopred (Príloha č. 2);

- napriek tomu požiadal p. Pössa, podpredsedu výboru, o stručnú informáciu zo 42. zasadnutia Rady vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej aj „rada vlády“).

Ondrej Pöss, podpredseda výboru:

- Informoval, že 42. Zasadnutie Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť sa konalo 28. novembra 2022. Do programu bolo zaradených deväť bodov a k jednotlivým bodom boli prijaté konkrétne uznesenia;

- zdôraznil, že uznesením č. 292 k Žiadosti zástupcov vietnamskej komunity žijúcej v Slovenskej republike o udelenie štatútu národnostnej menšiny rada vlády zobrala na vedomie odborné stanovisko Ústavu etnológie a sociálnej antropológie Slovenskej akadémie vied, ktoré konštatuje, že vietnamská komunita spĺňa všetky atribúty národnostnej menšiny a odporučila vláde Slovenskej republiky prijať uznesenie o uznaní vietnamskej národnosti ako národnostnej menšiny na Slovensku.

László Bukovszky, predseda výboru:

- k žiadosti zástupcov vietnamskej komunity žijúcej v Slovenskej republike o udelenie štatútu národnostnej menšiny doplnil, že materiál bol predmetom MPK a čaká na predloženie na rokovanie vlády SR;
- otvoril diskusiu k tomuto bodu.

Milan Ján Pilip, člen výboru za rusínsku národnostnú menšinu:

- spýtal sa na termín, resp. časový horizont, kedy by vláda mohla schváliť, priznanie jazykových práv vietnamskej menšine.

Ondrej Pöss, podpredseda výboru:

- poprosil o odpoveď p. Filčíka, tajomníka rady vlády, keďže za priebeh procesu zodpovedá ministerstvo spravodlivosti.

Marián Filčík, Ministerstvo spravodlivosti SR:

- odpovedal, že materiál bol predložený na rokovanie vlády, ale kedy bude do programu konkrétneho rokovania zaradený, aj vzhľadom na obmedzené kompetencie vlády, nevie;
- uviedol, že splnomocnenec pre národnostné menšiny spomínal v médiách obdobnú žiadosť goralskej menšiny, ktorá bola ministerstvu spravodlivosti opätovne zaslaná; pokračoval s informáciou, že na najbližšom zasadnutí rady vlády, ktoré sa má uskutočniť 27. marca 2023 predbežne uvažujú o rovnakom postupe ako v prípade vietnamskej komunity tzn.: prijať najskôr uznesenie, ktorým rada vlády požiada Slovenskú akadémiu vied o posudok.

László Bukovszky, predseda výboru:

- ponúkol priestor na prípadné otázky k tomuto bodu.

Géza Tokár, člen výboru za maďarskú národnostnú menšinu:

- sa vrátil k bodu č. 2 programu zasadnutia výboru, pričom sa v súvislosti s uznesením č. 207 spýtal na priebeh a dopady komunikácie Úradu splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny s Ministerstvom dopravy a výstavby SR ohľadom dodržiavania technických predpisov a dodržiavania zákona o používaní jazykov národnostných menšín.

László Bukovszky, predseda výboru:

- uviedol, že úrad poslal listy ministrovi dopravy aj ministrovi vnútra. Zároveň splnomocnenec začal rokovať aj s riaditeľom dopravnej polície v súvislosti s potrebou aktualizovať tie usmernenia, ktoré Ministerstvo dopravy SR a Ministerstvo vnútra SR, odbor dopravnej inšpekcie, alebo v rámci polície, dopravný inšpektorát, vydal pre Krajské riaditeľstvá Policajného zboru;
- dodal, že vzhľadom na skutočnosť, že sa nevedelo, k akému dátumu bude schválené nariadenie vlády ohľadom menšinových obcí, bolo potrebné počkať a až po schválení tohto nariadenia úrad poslal na Policajné prezídium návrh aktualizácie usmernenia, ktoré ustanovuje, ako majú postupovať jednotlivé dopravné inšpektoráty pri osádzaní dopravných značiek v menšinových jazykoch;
- doplnil, že v nadväznosti na predchádzajúcu komunikáciu prechádza Ministerstvo dopravy resp. polícia, dopravný inšpektorát, na elektronické formy testov pri získaní vodičských preukazov, pričom bolo potvrdené, že v súčasnosti je už v obehu maďarská verzia a aktéri sú v prípade potreby prekladov do ďalších jazykov tejto veci otvorení.

Géza Tokár, člen výboru za maďarskú národnostnú menšinu:

- vysvetlil, že ho uvedené zaujíma z toho dôvodu, že podľa jeho vedomostí, sú technické predpisy už hotové a obsahujú veľmi absurdné obmedzenia ohľadom používania menšinového jazyka, ktoré nie sú v súlade so zákonom o používaní jazykov národnostných menšín..

László Bukovszky, predseda výboru:

- súhlasil s p. Tokárom a naznačil, že v liste poukázal na neexistenciu jednotného postupu. - uviedol, že technický predpis podľa neho nie je úplne v súlade so zákonom, zdôraznil však ale, že stanovisko gestora zákona, Úradu vlády, poukazuje na to, že nie je možné rozlišovať používanie dopravných značiek v jazykoch menšín len podľa druhu ciest;
- zdôraznil, že technická norma, ktorá nie je legislatívnym materiálom, nemôže meniť ustanovenia prijatého a platného zákona;

- uzatvoril diskusiu k tomuto bodu programu a pristúpil k schvaľovaniu uznesenia k 3. bodu programu v nasledovnom znení:

Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny

A. berie na vedomie

A.1 Informáciu zo 42. zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Hlasovanie o schválení uznesenia k 3. bodu programu:

Prítomní: 19

Za: 19

Proti: 0

Zdržal sa: 0

László Bukovszky, predseda výboru:

- konštatoval, že uznesenie k 3. bodu programu bolo prijaté.

Bod č. 4 Správa o priebehu a výsledkoch piateho kola monitorovania implementácie Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín v Slovenskej republike

(Pozn. podrobná informácia k tomuto bodu bola členom výboru zaslaná vopred – Príloha č. 3).

László Bukovszky, predseda výboru:

- požiadal p. Barbaru Illkovú, aby predniesla bod, ktorý sa týka 5. Správy o priebehu a výsledkoch monitorovania implementácie Rámcového dohovoru o ochrane práv národnostných menšín.

Barbara Illková, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR:

- poďakovala za slovo a odprezentovala predkladaný materiál (Príloha č. 4).

László Bukovszky, predseda výboru:

- informoval, že v návrhu uznesení vlády k tomuto materiálu, vláda ukladá splnomocnencovi zorganizovať tzv. follow-up seminár, ktorý je predbežne naplánovaný na 28. júna 2023 a požiadal ministerstvo o súčinnosť.

Barbara Illková, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR:

- uviedla, že radi poskytnú spoluprácu a súčinnosť v tejto oblasti.

László Bukovszky, predseda výboru:

- uzatvoril diskusiu k tomuto bodu programu a pristúpil k schvaľovaniu uzneseniu k 4. bodu programu v nasledovnom znení:

Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny

A. schvaľuje

A.1 Správu o priebehu a výsledkoch piateho kola monitorovania implementácie Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín v Slovenskej republike.

Hlasovanie o schválení uznesenia k 3. bodu programu:

Prítomní: 20

Za: 20

Proti: 0

Zdržal sa: 0

László Bukovszky, predseda výboru:

- konštatoval, že uznesenie k 4. bodu programu bolo prijaté a uzatvoril tento bod programu.

Bod č. 5 Správa o aktuálnom stave národnostného vysielania RTVS

(Pozn. podrobná informácia k tomuto bodu bola členom výboru zaslaná vopred).

Attila Lovász, riaditeľ sekcie národnostného vysielania RTVS:

- informoval o tom, že koncepcia národnostného vysielania sa stala súčasťou strednodobej koncepcie riadenia RTVS ako aj o tom, že nový generálny riaditeľ na jeseň vypracoval svoju koncepciu riadenia; koncepciu národnostného vysielania prevzal s tým, že sa mierne zmenilo fázovanie z dôvodu zmeny mediálnej legislatívy;
- doplnil, že zrušenie koncesionárskych poplatkov spôsobilo problémy s financovaním RTVS s tým, že inštitúcia aktuálne pracuje podľa schváleného rozpočtu, ktorý je síce platný, ale nebude naplnený;
- informoval, že nová mediálna legislatíva zmenila zákon o RTVS v § 5, ktorý jednoznačne určuje počet vysielaných hodín na televíznom vysielaní verejného vysielateľa. V roku 2023 to bude 360 hodín na rozdiel od minuloročných 240 a od roku 2024 to bude 500 hodín čistého vysielania pre národnostné menšiny.

Alexander Daško, člen výboru za rómsku národnostnú menšinu:

- spýtal sa na časové delenie, najmä vo vzťahu k rómskej národnostnej menšine, ktorá vždy bojovala o to, aby mala väčší priestor, keďže ide o druhú najväčšiu menšinu. Taktiež sa spýtal na časový rámec a ľudí, ktorí na tom budú pracovať;
- následne položil otázku ohľadom sídla.

Attila Lovász, riaditeľ sekcie národnostného vysielania RTVS:

- poďakoval za slovo a následne k dotácii rómskeho vysielania argumentoval, poukázaním na skutočnosť, že dotácia je už prispôbená výsledkom sčítania ľudu z roku 2021 v pomere s ostatnými národnosťami a uviedol, že zvyšovaním časovej dotácie sa bude pomerne zvyšovať aj dotácia rómskeho vysielania;
- vyjadril sa k výrobe, ktorá je momentálne rozdelená medzi Bratislavou a Košicami, pričom dodal, že na oboch miestach majú kompatibilné výrobné podmienky;
- v rámci výroby rómskych obsahov sa vyjadril, že aj v rozhlase a televízii majú spolupracovníkov, ktorí spolupracujú na východe aj na západe, pričom si medzi sebou menia programy a nadväzujú na seba;
- dodal, že pokiaľ budú mať päťsto hodín, bez toho, aby vytvorili rómsku redakciu, nebudú schopní produkovať, čo znamená, že RTVS bude nútená vytvoriť rómsku redakciu s tým, že dramaturgia a redigovanie programov budú spadať pod profesionálnych zamestnancov, ako je to v rádiu u rusínskych a ukrajinských kolegov, a v rádiu a televízii u maďarských kolegov.

Peter Medviď, člen výboru za rusínsku národnostnú menšinu:

- uviedol, že pán Lóvasz prišiel v roku 2021 s takou koncepciou, podľa ktorej sa malo všetko pozitívne rozvíjať, keďže malo byť viac vysielania v rozhlase kvôli DAB+, ale DAB+ doteraz nie je taktiež konštatovať, že pán Lóvasz hovoril, že celý východ Slovenska bude pokrytý DAB+, čo však nie je pravda, a spýtal sa, ako sa v tomto smere vyvíjajú veci;
- ďalej uviedol, že sa síce zväčšil obsah televízneho vysielania, ale napriek prísľubu, že bude päť televíznych okruhov, nakoľko vznikne spravodajská 24, došlo k zrušeniu Trojky a jej nahradeniu 24., čo znamená že existujú stále len štyri vysielacie okruhy, čo sa dotklo národnostného vysielania, práve z dôvodu nevhodných vysielacích časov;
- následne sa vyjadril, že je možné rozširovať vysielanie, ale zároveň je potrebné zabezpečiť personálne posilnenie, pretože v košickom štúdiu síce robia dvakrát viac programov, ale nedošlo k personálnemu zabezpečeniu, a ďalej napríklad v rusínskej redakcii je redaktor iba externe;
- spýtal sa pána Lovásza na časový horizont, v ktorom by mohlo dôjsť k ozajstnému zlepšeniu v tejto oblasti, bez toho, aby sa len čítalo, koľko bolo vyrobených hodín, ale aby došlo k reálnemu zlepšeniu vysielania.

Jiří Zaťovič, člen výboru za českú národnostnú menšinu:

- sa vyjadril, že chce nadviazať na všetky otázky, ktoré predniesol kolega Medviď;
- uviedol, že personálne pokrytie národnostného vysielania v Košiciach vyzerá nasledovne: traja redaktori pre rusínsku menšinu, dvaja pre ukrajinskú, dvaja pre rómsku a jedna redaktorka pre ďalšie tri menšiny;

- poznamenal, že by rád dostal konkrétny rozpis, koľko premiérových programov pre ktorú národnostnú menšinu bolo ročne vyrobených;

- následne podporil vyjadrenie pána Medviďa, že národnostné vysielanie o ôsmej ráno je výsmech národnostiam; na záver uviedol, že ho pán Lóvasz nepresvedčí o opaku odvolávaním sa na prieskumy.

Pavol Bogdan, člen výboru za ukrajinskú národnostnú menšinu:

- poďakoval za slovo a uviedol, že zlé vysielacie časy sa týkajú aj rozhlasu, v rámci ktorého je vysielanie zasadené do neskorých večerných hodín už dlhé roky;

- následne povedal, že mu nie je jasný rozsah vysielania, keďže skutočnosť z roku 2022 uvádzaná v predloženej správe je oveľa vyššia ako bolo povedané;

- konštatoval, že každá národnosť by mala mať svoju „miniredakciu“, hoci len v rozsahu jedného, dvoch ľudí, ktorá by mala mať viac samostatnosti pri tvorbe programu, pretože doteraz to bolo značne zunifikované a teda, tá istá relácia, resp. relácia pod rovnakým názvom sa vysiela pre niekoľko národností.

Attila Lovász, riaditeľ sekcie národnostného vysielania RTVS:

- argumentoval, že redaktori národnostných vysielaní sú samostatní a majú rešpektovanú redakčnú slobodu;

- následne sa vyjadril, že nechce nikoho presvedčať číslami o tom, či je ranný vysielací čas dobrý, alebo nie, avšak sú to čísla, ktoré sa dennodenne merajú prostredníctvom „peoplemetra“ konštatoval, že sa na daný „peoplemeter“ odvolával aj na zasadnutí pred rokom, a odvoláva sa naň aj teraz. Poznamenal, že odkedy je vysielanie v danom rannom čase, merateľne sa zvýšilo sledovanie národnostného vysielania;

- ďalej sa vyjadril k DAB+, že vláda Slovenskej republiky nemá koncepciu na vysielanie DAB+, na ktorú sa čaká už dva roky. Uviedol, že práca s vysielacími DAB+ je ich nadprácou, a že dané nevyplýva ani zo zákona, avšak pracuje sa na tom preto, lebo je to budúcnosť, a aby dostali vysielanie k poslucháčom;

- následne sa vyjadril k budovaniu siete DAB+ na južnom Slovensku, v rámci ktorého sú hotové približne štyri pätiny pokrytia, čo znamená, že celé územie, v rámci ktorého sa pred tým vysielalo na stredných vlnách je pokryté vysielaním DAB+;

- ďalej argumentoval, že rozširovanie siete DAB+ závisí od ďalšej práce navyše, pretože na analógovom trhu sa nemajú kam rozširovať, tzn.: že nemajú žiadne nové frekvencie, a ani ich v analógovom priestore mať nebudú. Následne povedal, že v digitálnom priestore je možnosť rozširovania sa, lenže digitálny priestor je potrebné budovať;

- ďalej sa vyjadril k rozširovaniu redakcií, v nadväznosti na otázky uviedol, že redaktora alebo zamestnanca do hlavného pracovného pomeru prijímajú vtedy, ak mu vedia zabezpečiť osemhodinovú pracovnú činnosť. Národnostné vysielanie pracuje pomerne dosť s externými pracovníkmi, kvôli dielčím činnostiam, ktoré nevydajú pracovný čas. Vyjadril sa, že externých pracovníkov majú v rôznych nasadeniach. Argumentoval, že v rómskom vysielaní vznikne toľko práce, že bude možné prijímať redaktorov na trvalý pracovný pomer. Avšak taktiež uviedol, že ambíciu, aby pomerne malý vysielací čas takzvaných málopočetných národností zastrešovali profesionálni redaktori v danom jazyku, pri momentálnych finančných možnostiach, nie sú schopní naplniť.

Jiří Zaťovič, člen výboru za českú národnostnú menšinu:

- uviedol, že ho odpoveď pána Lóvasza neuspokojila, pretože keď ponúkli ako česká menšina externistov na spoluprácu s rozhlasom a televíziou, tak dostávali za svoju prácu také smiešne odmeny, že to odmietli robiť;

- následne poznamenal, že ak chce RTVS zabezpečovať seriózne dvadsaťštyri hodinové denné vysielanie sieťou dvadsaťtisíc externistov, tak potom samozrejme vysielanie RTVS vyzerá tak, ako vyzerá. Taktiež ako dôvod uviedol aj skutočnosť, že majú na jednu menšinu štyroch redaktorov a na ďalšie tri menšiny na tretinový úväzok redaktorku, a na dve tretiny editorku.

- následne sa spýtal akým spôsobom plánuje RTVS pokryť existenciu a prácu národnostných menšín, keď sa toho zbavujú tým, že na dané nemajú financie a zazmluvňujú externých pracovníkov, ktorí nie sú vedení tým, že to robia pre tu-ktorú menšinu;

- následne argumentoval aj tým, že po prečítaní predloženého materiálu a po vyhľadání jednotlivých menšín, zistil, že v osemstranovom materiáli je päť menšín spomenutých súhrnne v jednej vete a ani čiarka navyše;

- konštatoval, že český spolok v Košiciach má približne trisťdesiat aktívnych platiacich členov, ktorí taktiež nie sú spokojní s vysielačím časom ráno o ôsmej, nehovoriac o reprízach a o tom, ako zložito sa hľadajú predchádzajúce vysielania v archívoch, ak tam vôbec sú.

Attila Lovász, riaditeľ sekcie národnostného vysielania RTVS:

- uviedol, že zamestnancov RTVS neprijímajú ako inštitúcia podľa národností, ale podľa toho, či vedia mať zabezpečenú pracovnú činnosť na plný úväzok. Program vysielaný napríklad v nemeckom, poľskom alebo českom jazyku takýto úväzok nemá a nie je to vecou toho, či sa vyhovávajú na peniaze alebo nie;

- ďalej povedal, že rómske vysielanie im zabezpečujú dva štáby, ktoré pracujú v danom momente oveľa lepšie ako akýkoľvek interný pracovník;

- následne sa vyjadril k externým spolupracovníkom, pričom uviedol, že za koľko pracujú, je vecou dohody. Dodal tiež, že externí spolupracovníci odvádzajú niekedy aj takú činnosť, že si vedia zarobiť tak, že nechcú nastúpiť do interného stavu. Vyjadril sa, že dané je spleťou nie práve najjednoduchších vzťahov, ktoré musia dennodenne riešiť, a teda ako zabezpečiť vysielanie a ako zabezpečiť výrobu;

- uviedol, že v momente, keď sa začne hovoriť o časovej dotácii vysielania, sa stáva RTVS výrobným podnikom a dodal, že za sto eur sa nedá urobiť stopäťdesiat eurový výkon, i keď vie, že sa to na Slovensku od štátnych inštitúcií očakáva;

- následne konštatoval, že ak hovorí o nedostatku finančných prostriedkov, tak to nehovorí preto, lebo chcú zbohatnúť, ale preto, lebo reálne na niektoré výroby nemajú financie. Dodal, že ide problém, ktorý sa skloňuje od roku 2007, odkedy vznikla inštitúcia zmluvy so štátom;

- nakoniec uviedol, že práca s externistami je úplne normálna, pretože bez externého prostredia by nevystavali ani len väčšinový program RTVS.

László Bukovszky, predseda výboru:

- poďakoval sa a ponúkol prítomným priestor na ďalšie otázky a pripomienky, následne uzatvoril diskusiu k tomuto bodu programu a pristúpil k schvaľovaniu uznesenia v nasledujúcom znení:

Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny

A. berie na vedomie

A.1 Správu o národnostnom vysielaní RTVS

Hlasovanie o schválení uznesenia k 5. bodu programu:

Prítomní: 21

Za: 17

Proti: 0

Zdržal sa: 4

László Bukovszky, predseda výboru:

- skonštatoval, že uznesenie k 5. bodu programu bolo prijaté a uzatvoril tento bod programu.

Bod č. 6 Informácia o schválení Správy o stave používania jazykov národnostných menšín na území SR za obdobie rokov 2021 – 2022 uznesením vlády SR č. 830/2022

László Bukovszky, predseda výboru:

- otvoril 6. bod programu a konštatoval, že informáciu dostali účastníci zasadnutia aj v písomnej podobe (Príloha č. 5);

- informoval, že momentálne sa v zmysle uznesenia vlády SR vyhodnocuje plnenie ustanovení zákona zo strany jednotlivých ministerstiev, keďže spomínané uznesenie vlády SR ukladá vedúcim dotknutých rezortov, aby zistené nedostatky v stanovenej lehote odstránili. Dodal, že aj v tomto prípade boli zodpovedané otázky, týkajúce sa dôvodov, ktoré predstavujú najväčšie problémy pri aplikácii menšinového jazykového zákona, pričom ako najčastejšiu odpoveď uvádzali respondenti nedostatok finančných prostriedkov a chýbajúcu odbornú podporu. V nadväznosti na to obsahuje Správa aj konkrétne odporúčania, ktoré boli naformulované do šiestich bodov smerujúcich k tomu, aby sa viac prihliadalo na jazykové kompetencie uchádzačov pri prijímaní do zamestnania, aby sa viac podporoval rozvoj jazykového kompetenčného vzdelávania zamestnancov, aby za účelom zabezpečenia kontinuity výkonu predmetnej agendy najmä na úrovni orgánov štátnej správy zväžili možnosť zriadenia pozície referenta zodpovedného za dodržanie menšinových jazykových práv, aby sa posilnila odborná metodická pomoc úradu vlády a aby došlo k zriadeniu kompenzačného fondu. Podľa týchto odporúčaní boli naformulované aj niektoré časti uznesenia vlády SR;
- uviedol, že predmetným uznesením vlády SR bola vedúcemu úradu vlády a splnomocnencovi uložená úloha, za účelom zlepšenia aplikačnej praxe zákona, vytvoriť finančný podporný mechanizmus na kompenzáciu výdavkov vzniknutých v súvislosti s plnením z neho vyplývajúcich povinností, a to v termíne do konca roka 2023;
- následne informoval, že v súčasnosti prebiehajú rokovania s vedúcim úradu vlády a zvažujú sa rôzne alternatívy riešenia, pričom do úvahy prichádza zmena zákona o dotačnom systéme úradu vlády, cez ktorý by bolo možné žiadať finančnú podporu aj v zmysle jazykovej charty, aj v zmysle menšinového jazykového zákona;
- povedal, že má taktiež za úlohu participovať na aktualizovaní a vydaní metodických usmernení úradu vlády k menšinovému jazykovému zákonu, zvýšiť úroveň existujúceho kompetenčného vzdelávania zameraného na zlepšenie úrovne ovládania jazyka národnostných menšín v orgánoch verejnej správy, na ktoré je už v rámci ministerstva vnútra, ministerstva financií, ministerstva sociálnych vecí a rodiny pripravený plán;
- následne poďakoval niektorým rezortom, ktoré pristúpili k danej veci veľmi promptne a efektívne;
- konštatoval, že najviac nedostatkov v rámci obcí aj štátnej správy spočíva v neuvádzaní základných informácií o možnosti používania jazykov národnostných menšín na jednotlivých úradoch alebo v neuvádzaní informácií, ktoré sa týkajú ochrany života, zdravia, bezpečnosti a majetku občanov SR v jazyku menšiny;
- na záver dodal, že verí, že dané je možné vylepšiť systematickou prácou a poskytol zúčastneným priestor na otázky.

Milan Ján Pilip, člen výboru za rusínsku národnostnú menšinu:

- spýtal sa na spôsob financovania, resp. či sa bude rozširovať dotačná schéma úradu vlády a obce budú priamymi žiadateľmi alebo bude financovanie fungovať iným spôsobom, pričom dodal, že je to najväčší problém u samospráv.

László Bukovszky, predseda výboru:

- potvrdil prednesenú skutočnosť, pričom poznamenal, že sa nejedná len o samosprávy, pretože pri aplikácii jazykových práv sa môžu zapojiť aj občianske združenia, respektíve celý tretí sektor;
- následne argumentoval, že by mohol pomôcť aj akýsi normatív, napríklad dve eurá na jedného menšinového obyvateľa, pričom však dopravné značky sú jednorazovou investíciou. Taktiež dodal, že aj táto alternatíva bola predstretá vedúcemu úradu vlády;
- následne sa vyjadril k tomu, že bude možno potrebné novelizovať zákon o dotáciách v rámci úradu vlády, a že by sa to mohlo stihnúť do volieb, s tým, že od budúceho roka by to bolo možné pri zostavení rozpočtu spustiť;
- následne uzatvoril diskusiu k tomuto bodu programu a pristúpil k schvaľovaniu uznesenia v nasledujúcom znení:

Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny

A. berie na vedomie

- A.1 Informáciu o schválení Správy o stave používania jazykov národnostných menšín na území SR za obdobie rokov 2021 – 2022 uznesením vlády SR č. 830/2022

Hlasovanie o schválení uznesenia k 6. bodu programu:

Prítomní: 21
Za: 21
Proti: 0
Zdržal sa: 0

László Bukovszky, predseda výboru:

- skonštatoval, že uznesenie k 6. bodu programu bolo prijaté a uzatvoril tento bod programu.

Bod č. 7

Informácia o schválení Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 35/2023, ktorým sa vydáva zoznam obcí, v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 15 % obyvateľstva

László Bukovszky, predseda výboru:

- otvoril 7. bod programu, ku ktorému dostali účastníci materiál vopred (Príloha č. 6);
- konštatoval, že koncom januára 2023 vláda jednoznačne schválila vykonávací predpis k menšinovému jazykovému zákonu;
- následne uviedol, že sa jedná o 813 obcí, kde sa aplikuje 5 menšinových jazykov, a to maďarský, rómsky, ukrajinsky, rusínsky a nemecký. Pôvodný návrh bol teda rozšírený o 125 politických a 157 jazykových obcí. Nariadenie obsahuje aj 347 častí obcí;
- poznamenal, že po komunikácii s obcami, ktoré žiadali o väčší časový priestor, sa účinnosť právneho predpisu presunula na 1. 3. 2023;
- argumentoval, že obciam a vyšším územným celkom boli poskytnuté metodické materiály a následne budú podnikané proaktívne kroky smerom k nim;
- následne sa vyjadril, že úrad vlády nebude ukladať pokuty v zmysle jazykového zákona a uvítal by dosiahnutie optimálneho stavu ešte v tomto roku, prípadne do konca budúceho;
- ukončil úvodné slovo a vyzval hlásiaceho sa člena k slovu.

Ján Hero, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity:

- uviedol, že v prípade rómskej národnostnej menšiny, má prebehnúť odborný prieskum, za účelom nájdenia názvov obcí v ekvivalente v rómskom jazyku u približne 120 obciach, ktoré sú súčasťou nového nariadenia;
- povedal, že je potrebné zrealizovať ho ešte za fungovania tejto vlády, pretože z minulosti sa vie, že nie je ľahké dosiahnuť schválenie dodatku k tomuto nariadeniu a má to byť v platnosti dekádu.

László Bukovszky, predseda výboru:

- uviedol, že s pánom Herom ohľadom uvedeného rokovali minulý týždeň;
- ďalej povedal, že prebehlo stretnutie s odborníkmi a odborníkmi z rómskej komunity, keďže bola splnomocnencovi uznesením výboru uložená úloha zriadiť názvoslovnú pracovnú skupinu a uviedol, že do danej pracovnej skupiny boli vybraní odborníci, pričom niektorých nominoval aj splnomocnenec Hero;
- poznamenal, že je k dispozícii databáza obsahujúca výsledky terénneho prieskumu realizovaného zo strany ÚSVRK, a že pracovná skupina začne v najbližšom období na danej úlohe aktívnejšie pracovať, pričom sa bude v prípade niektorých obcí prieskum opakovať;
- konštatoval, že optimálny priebeh plnenia tejto úlohy by bol taký, že sa materiál predloží na medzirezortné pripomienkové konanie ešte za fungovania tejto vlády;

- ponúkol zúčastneným priestor na zapojenie sa do diskusie, následne uzatvoril diskusiu k tomuto bodu programu a pristúpil k schvaľovaniu uznesenia v nasledujúcom znení:

Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny

A. berie na vedomie

- A.1 Informáciu o prijatí nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 35/2023 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam obcí, v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 15 % obyvateľstva

Hlasovanie o schválení uznesenia k 7. bodu programu:

Prítomní: 21
Za: 21
Proti: 0
Zdržal sa: 0

László Bukovszky, predseda výboru:

- skonštatoval, že uznesenie k 7. bodu programu bolo prijaté a uzatvoril tento bod programu.

Bod č. 8 Informácia o príprave Hodnotiacej správy Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny o podpore kultúr národnostných menšín, o stave národnostného školstva a o používaní jazykov národnostných menšín za obdobie rokov 2021 – 2022

László Bukovszky, predseda výboru:

- pristúpil k otvoreniu predposledného bodu programu, ktorým bola informácia o príprave Hodnotiacej správy Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny o podpore kultúr národnostných menšín, o stave národnostného školstva a o používaní jazykov národnostných menšín za obdobie rokov 2021 – 2022 a zdôraznil, že daná informácia bola účastníkom zaslaná vopred (Príloha č. 7), pričom argumentoval že výbor od začiatku jeho fungovania prešiel v rámci spôsobu prípravy tohto materiálu určitým vývojom;
- ďalej uviedol, že diskusia o danom materiáli so sebou niesla rôzne formy kritiky, a preto vyzval účastníkov na prednesenie návrhov na zlepšenie.

Alexander Daško, člen výboru za rómsku národnostnú menšinu :

- poznamenal, že v rámci materiálu považuje za najdôležitejšiu časť odporúčania adresované jednotlivým ministerstvám, úradom atď. Vyjadril sa, že ideálne by bolo, ak by ministerstvá a úrady zobrali odporúčania na vedomie a začali podľa nich konať, celkovo však vyjadril pesimistický postoj k danému materiálu.

László Bukovszky, predseda výboru :

- vyjadril sa, že postup, ktorý sa od počiatku výboru v prekladaní správy vyvinul, prestáva napĺňať pôvodnú filozofiu;

- ďalej uviedol, že v správe nie sú odporúčania, ale všeobecné konštatovania a dodal, že momentálne je k dispozícii piata správa Rámcového dohovoru, ktorá by mala všetko zmapovať, pričom sa jednotlivé ministerstvá zaväzujú podniknúť kroky pre zlepšenie situácie.

Alexander Daško, člen výboru za rómsku národnostnú menšinu :

- vyjadril porozumenie s uvedeným a uviedol, že úrad splnomocnenca pre rómske komunity väčšinu daných otázok rieši. Podotkol však, že hovorí za všetky menšiny.

Ján Hero, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity:

- poďakoval sa a vyjadril sa, že má pripomienku k štruktúre hodnotiacej správy. Navrhuje úpravu textu týkajúceho sa prípravy alebo vzdelávania pedagogických zamestnancov, konkrétne navrhol dotknutý text vymeniť textom: „možnosti vzdelávania budúcich pedagógov a možnosti ďalšieho vzdelávania“. Taktiež navrhol, rozdeliť následne text do dvoch bodov, pričom uviedol, že pre rómsku menšinu ide

o dôležitú skutočnosť, pretože uvedené je v úplnom zárodku aj z toho pohľadu, že sú k dispozícii takto zamerané inštitúcie, ako v Nitre tak v Prešove.

József Berényi, Združenie samosprávnych krajov SK 8:

- poďakoval sa za slovo a spýtal sa, akým spôsobom sa plánujú osloviť regionálne samosprávy a miestne samosprávy;
- dodal, že v predošlej hodnotiacej správe sa rozposielal dotazník, ktorý mali vyplniť všetky VÚC;
- v súvislosti s tým sa spýtal, či sa plánuje tento postup zopakovať. Uviedol, že ako zástupca SK 8 by tak mohol informovať všetkých predsedov samosprávnych krajov o tom, že môžu očakávať predmetný dotazník.

László Bukovszky, predseda výboru:

- poďakoval sa a v reakcii na pána Hera uviedol, že pokiaľ sa bude výbor uznášať, určite sa text opraví v zmysle predneseného návrhu;
- následne v reakcii na pána Berényiho upresnil, že predmetom diskusie nie je jazyková správa, ale hodnotiacia správa, v rámci ktorej majú zástupcovia jednotlivých menšín, ktorí ju tvoria, otvorený priestor na komunikáciu so všetkými rezortami, respektíve, že súčasťou danej pracovnej skupiny sú za účelom zlepšenia komunikácie aj zástupcovia rezortov. Ďalej uviedol, že pri príprave správy splnomocnenca oslovoval všetky územné celky v rámci rôznych odvetví odborov.

József Berényi, Združenie samosprávnych krajov SK 8:

- požiadal o informovanie jeho osoby v prípade komunikácie ÚSVNM s vyššími územnými celkami a poďakoval sa.

Milan Ján Pilip, člen výboru za rusínsku národnostnú menšinu:

- uviedol, že by privítal zamyslenie sa nad účelnosťou a pôvodným zámerom inštitútu hodnotiacich správ;
- spýtal sa, či by nebolo možné hodnotiacu správu spojiť so správou splnomocnenca;
- poznamenal, že by súhlasil so zavedením jednoduchšieho a účelnejšieho mechanizmu.

Pavol Bogdan, člen výboru za ukrajinskú národnostnú menšinu:

- uviedol, že sa stotožňuje s tým čo povedal pán Pilip;
- konštatoval, že by bolo možné spojiť tieto správy, a to napríklad takým spôsobom, že po príprave správy splnomocnenca budú správu pripomienkovať poverení zástupcovia národnostných menšín alebo naopak;
- následne sa vyjadril, že podobné správy vypracováva už dlhé roky, pričom je to podľa jeho názoru zbytočná práca, a to najmä z dôvodu náročného zaobstarania si podkladov, ku ktorým majú štátne orgány ľahší prístup. Zároveň uviedol, že otázka je aj realizácia už spomínaných odporúčaní;
- argumentoval, že pokiaľ stav zostane nezmenený, je zbytočné vytvárať pracovnú skupinu.

László Bukovszky, predseda výboru:

- vyjadril súhlas s prednesenými názormi;
- uviedol, že sa vláde SR každé dva roky predkladá správa o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín, pričom predtým ju najprv schvaľuje výbor;
- ďalej položil otázku, či má relevanciu vypracovať a schváliť správu výboru, keď výbor schvaľuje správu splnomocnenca;
- vyjadril, že nespochybňuje zmysel niektorých tieňových správ, ktoré veci pomáhajú, avšak je otázne, či má táto nejakú účinnosť alebo vymáhateľnosť;
- následne povedal, že preberaná téma je na zvážení výboru a navrhol, že je možné vypracovanie tejto správy odložiť a následne strieďať správy splnomocnenca a správy výboru, pretože dané vyplýva zo štatútu výboru;
- uviedol tiež, že je možné pokračovať v štandardnom vydávaní správy výboru a na ďalšom stretnutí alebo metódou per rollam určiť inú periodicitu a zmeniť štatút;
- odovzdal slovo pani Szekeres.

Klaudia Szekeres, členka výboru za maďarskú národnostnú menšinu:

- poďakovala za slovo;
- navrhla, aby sa zmeny vykonali už v danom bode na danom zasadnutí a vyjadrila nesúhlas ohľadom presunutia hlasovania metódou per rollam;

- ďalej argumentovala, že od začiatku bol prístup k písaniu správy laxný, pretože nemá ďalšie využitie, nemá zmysel a vyjadrila sa, že tým pádom neexistuje hľadisko, ktoré by autorov motivovalo k písaniu;
- vyjadrila sa, že autorov demotivuje aj nízka odmena za pomerne náročnú prácu;
- uviedla, že správa výboru a správa splnomocnenca by sa mohli zlúčiť s povinnosťou splnomocnenca prihladať na pripomienky menšín, prípadne zahrnúť do správy splnomocnenca nesúhlasné stanoviská menšín;
- svoj prejav zakončila poukazom na to, že by správa mohla podľa jej názoru fungovať ako je vyššie uvedené s nezmenenou periodicitou.

Alexander Daško, člen výboru za rómsku národnostnú menšinu:

- vyjadril súhlas s pani Szekeres;
- ďalej sa vyjadril, že správa výboru by naozaj mohla byť vypracovaná zo strany úradu splnomocnenca, menšiny ju doplnia, a buď ju menšiny akceptujú, alebo nie;
- argumentoval, že výbor o tom môže hlasovať, alebo si môže nastaviť veci tak, ako ich členovia naozaj potrebujú.

Milan Ján Pilip, člen výboru za rusínsku národnostnú menšinu:

- vyjadril sa, že písanie správy má zmysel, pretože v hodnotiacich správach sa pekne zmapujú jednotlivé segmenty života príslušníkov národnostných menšín;
- ďalej povedal, že súhlasí s tým, aby sa správy zlúčili;
- následne vyjadril, že je otázne do akej miery a hĺbky, v rámci jednotlivých segmentov u menšín bude správa zachádzať;
- zároveň sa vyjadril, že je rozdiel, či členovia správu iba pripomienkujú, alebo na nej aj aktívne participujú;
- ďalej sa vyjadril, že termín na odovzdanie správy splnomocnenca je v prípade zlúčenia správ krkolomný a spýtal sa, či termín na jej vypracovanie vyplýva z plánu činnosti vlády SR.

László Bukovszky, predseda výboru:

- uviedol, že takto postavená úloha vyplýva priamo zo štatútu splnomocnenca a až následne je táto úloha zabudovaná do plánu činnosti vlády;
- ďalej argumentoval, že nemôže sľúbiť priestor pre splnenie požiadaviek členov výboru, pretože je viazaný na lehoty v rámci interného pripomienkového konania a medzirezortného pripomienkového konania atď.;
- následne sa vyjadril, že nemôže dať na pripomienkovanie výboru neúplnú správu, respektíve úplnú, avšak v tom prípade by výbor nemal na pripomienkovanie dostatočný čas.

Milan Ján Pilip, člen výboru za rusínsku národnostnú menšinu:

- vyjadril súhlas ohľadom krátkosti času;
- navrhol, aby sa pokračovalo v zabehnutom systéme, ale so striedaním jednotlivých správ, a teda so zmenenou periodicitou hodnotiacej správy, alebo alternatívne neskôr rozhodnúť o vypracúvaní jednej správy, teda správy splnomocnenca, do ktorej by ale mohli menšiny pridávať obsah.

Ján Hero, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity:

- poďakoval sa za slovo a spýtal sa na prienik, alebo históriu týchto správ ako aj na efektivitu odporúčaní pre orgány štátnej správy;
- vyjadril názor, že odporúčania štátnym inštitúciám majú zmysel, a že hlas menšín je potrebné počuť, len sa treba dohodnúť, či je miera participatívnosti v tomto výbore dosť vysoká, na to, aby stačila jedna spoločná správa.

László Bukovszky, predseda výboru:

- poďakoval sa a spýtal sa na návrh pána Pilipa, či ide o presunutie prípravy správy na ďalší rok, a definovanie obsahu a periodicity.

Milan Ján Pilip, člen výboru za rusínsku národnostnú menšinu:

- uviedol, že jeho návrh spočíva v presunutí prípravy správy na druhý rok s tým, že sa k štatútu pridá dodatok;
- ďalej povedal, že by mal výbor hlasovať metódou per rollam, že sa periodicitu vydávania správy výboru mení na tri roky a neskôr sa výbor k tejto problematike vráti.

László Bukovszky, predseda výboru:

- poďakoval a vyzval hlásiacu sa členku k slovu.

Hana Zelinová, členka výboru za českú národnostnú menšinu :

- vyjadrila protinávrh, v zmysle ktorého by výbor postupoval v súlade s pôvodným formátom, so serióznejšou prípravou;
- uviedla, že až následne a podľa výsledkov, by sa usúdilo, či sa bude rešpektovať daný úzus alebo sa zmení;
- dodala, že by daného roku správu výbor vypracoval ešte podľa pôvodného plánu.

László Bukovszky, predseda výboru:

- poďakoval sa a vyzval ďalšieho hlásiaceho člena k slovu.

Radoslav Jankovič, člen výboru za chorvátsku národnostnú menšinu:

- spýtal sa, či by nebolo možné odvolať sa v predmetnej otázke na to, že v sledovanom období boli kvôli epidémii ochorenia COVID-19 školy zatvorené, a ani oblasť kultúry nebola zaujímavá;
- ďalej vyjadril súhlas s návrhom presunúť prípravu správy aj z vyššie uvedeného dôvodu o jeden rok, a až po uplynutí tohto času, by výbor rozhodol, či sa v príprave správy bude pokračovať.

László Bukovszky, predseda výboru:

- vyjadril súhlas s predneseným návrhom;
- následne sa spýtal na právny názor pani Szekeres.

Klaudia Szekeres, členka výboru za maďarskú národnostnú menšinu:

- odpovedala, že podľa nej to nie je v poriadku a uvedené vníma ako porušenie vlastného štatútu.

Petra Palková, Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny:

- vyjadrila, že pokiaľ nejde o zrušenie úlohy, ale o ročný a odôvodnený odklad, nie je podľa jej názoru potrebné v danej veci upravovať štatút. Bolo by to potrebné iba v prípade, ak by sa menila periodicita predkladania správy, alebo ak by sa táto úloha zrušila úplne.

Ábel Ravasz, člen výboru za maďarskú národnostnú menšinu:

- vyjadril nesúhlas z dôvodu, aby sa výbor nezdegradoval;
- uviedol, že ak sa prijme niečo v tom zmysle, že výbor nie je schopný danú správu napísať, rokovacia pozícia výboru sa smerom k vláde výrazne oslabí;
- následne povedal, že sa prikláňa k tomu, aby sa správa výboru napísala.

László Bukovszky, predseda výboru:

- poďakoval sa a odprezentoval návrhy, ktoré odzneli;
- uviedol, že pokračovanie prípravy správy môže byť nezmenené bez zmeny štatútu, alebo so zmenou štatútu a s návrhom novej formy činnosti, teda napríklad participácia na správe splnomocnenca.

Milan Ján Pilip, člen výboru za rusínsku národnostnú menšinu:

- vyjadril súhlas a spýtal sa, či sa v uznesení zmenia termíny, respektíve roky.

László Bukovszky, predseda výboru:

- odpovedal, že dané nie je potrebné zapisovať do uznesenia.
- ďalej doplnil, že uznesenie by sa malo týkať vecí, ktoré výbor odporúča, alebo berie na vedomie.

Milan Ján Pilip, člen výboru za rusínsku národnostnú menšinu:

- vyjadril názor, že v uznesení by tým pádom mohlo odznieť, že sa odporúča zmeniť termíny.

László Bukovszky, predseda výboru:

- vyjadril súhlas a následne vyzval členov výboru hlasovať ohľadom daného návrhu;
- dal slovo hlásiacej sa členke, ktorá mala pripomienku.

Barbara Illková, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR:

- predniesla procesný návrh, ktorý spočíval v otázke hlasovania o tomto návrhu vzhľadom na skutočnosť, že správa výboru, ktorú vypracúvajú zástupcovia menšín za svoje menšiny, je vec, ktorá sa týka vyslovene činnosti výboru a zástupcovia štátnej správy a ústredných orgánov majú vo výbere poradný status, alebo obdobný;
- uviedla, že predmetné uznesenie sa reprezentatívne a procesne týka iba zástupcov národnostných menšín, preto jej otázka smerovala k tomu, či má o danom uznesení hlasovať celý výbor alebo o ňom budú hlasovať len zástupcovia menšín v zmysle štatútu článku 8, odsek 8;
- ukončila svoju pripomienku s tým, že je to procesný návrh a dáva ho na úvahu výboru.

Ján Hero, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity:

- poďakoval sa pani Illkovej a vyjadril súhlas s jej návrhom;
- následne sa spýtal, či posunutie prípravy správy o jeden rok znamená aj zmenu ďalšej periodicity;
- ďalej uviedol, že ide o dôležitý fakt, a treba ho vziať do úvahy.

László Bukovszky, predseda výboru:

- odpovedal, že v tomto kalendárnom roku by mali byť dve správy, a teda správa splnomocnenca a správa výboru, ktoré schvaľuje výbor.
- pokračoval s poukazom na to, že ak sa daná správa výboru presunie na budúci rok, tak v tomto roku bude len správa splnomocnenca, a v ďalšom, ak bude výbor súhlasiť, tak bude samostatná správa výboru, pričom správy sa budú následne striedať.

Klaudia Szekeres, členka výboru za maďarskú národnostnú menšinu:

- argumentovala, že v štatúte znie, že sa hodnotiacia správa pripravuje každé dva roky.
- ďalej poznamenala, že nevie, ako by bolo možné posunúť to nie v rozpore so štatútom.

Zuzana Kumanová, host výboru:

- vyjadrila sa, že má k danému doplnenie;
- uviedla, že úrad splnomocnenca vypracováva jazykovú správu, ktorá sa strieda so správou splnomocnenca, pričom sa vydáva aj správa výboru, ktorá je participatívna;
- následne dodala, že zmenu alebo dodatok štatútu schvaľuje rada vlády, a že si nie je istá či je možné schvaľovať spätne;
- ďalej prejavila súhlas s pripomienkou Ábela Ravasza, a teda, že je to jediná participatívna správa, ktorú výbor predkladá;
- na záver povedala, že sú skúsenosti s tým, že odporúčania zostanú len na papieri, ale predsa tam sú.

Jiří Zaťovič, člen výboru za českú národnostnú menšinu:

- poďakoval za slovo a vyjadril súhlas s prezentovaným;
- následne vyjadril, že podporuje pána Ravasza, aj pani Szekeres;
- argumentoval, že sa výbor dostal do „právneho bezvedomia“, kedy je snaha za dve minúty vyriešiť kompletný legislatívny systém na Slovensku;
- navrhol, aby sa výbor vrátil k danému bodu, a aby sa uznesenie schválilo v pôvodnom znení, následne sa môžu pripravovať ďalšie uznesenia, v ktorých sa možno venovať všetkým ostatným veciam.

László Bukovszky, predseda výboru:

- poďakoval za slovo;
- dodal, že výbor zostáva pri pôvodnej štruktúre úlohy vyplývajúcej zo štatútu;
- následne uzatvoril diskusiu k tomuto bodu programu a pristúpil k schvaľovaniu uznesenia v jeho pôvodnom znení, a teda v nasledujúcom znení:

Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny

A. berie na vedomie

A.1 Informáciu o príprave Hodnotiacej správy Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny o podpore kultúr národnostných menšín, o stave národnostného školstva a o používaní jazykov národnostných menšín za obdobie rokov 2021 – 2022 (návrh postupu);

B. odporúča

B.1 predsedovi Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny zriadiť pracovnú skupinu zloženú zo zástupcov jednotlivých národnostných menšín a zástupcov štátnej správy – Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva kultúry SR, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstva spravodlivosti SR, Úradu vlády SR, Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a Úradu splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny pri Výbore pre národnostné menšiny a etnické skupiny na vypracovanie hodnotiacej správy Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny podľa čl. 3 písm. f) Štatútu Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny o podpore kultúr národnostných menšín, o stave národnostného školstva a o používaní jazykov národnostných menšín za roky 2021 – 2022.

Hlasovanie o schválení uznesenia k 8. bodu programu:

Prítomní: 22
Za: 18
Proti: 1
Zdržal sa: 3

László Bukovszky, predseda výboru:

- konštatoval, že uznesenie k 8. bodu programu bolo prijaté a uzatvoril tento bod programu.

Bod č. 9 Rôzne

László Bukovszky, predseda výboru:

- otvoril 9. bod programu, bod rôzne a vyzval účastníkov výboru, aby prezentovali svoje pripomienky.

Klaudia Szekeres, členka výboru za maďarskú národnostnú menšinu:

- oznámila, že má niekoľko podnetov na ministerstvo školstva;
- uviedla, že jeden z nich je vlastne sťažnosťou, pričom ide o súťaže, ktoré sa realizujú aj v menšinových školách na vysokej, často celoštátnej úrovni, a iba z dvoch takých súťaží dostávajú študenti body, ktoré sú pripočítavané aj na prijímacích skúškach na vysoké školy;
- ďalej argumentovala, že má pripomienku k súťažiam, ktoré sú v maďarčine, ale pozvánky a diplomy sú rozdávané v slovenčine a uviedla, že je potrebné zabezpečiť dvojazyčné dokumenty k celej dokumentácii súťaže;
- následne sa vyjadrila k ďalšiemu problému, ktorým sú písomné maturity, ktoré sa realizujú už opakovaně druhý marcový týždeň, pričom 15. marca sa oslavuje veľmi dôležitý maďarský národný sviatok, kedy majú školy návštevy z Maďarska, čo vedie k zvyšovaniu úrovne priateľských vzťahov. To však nie je vzhľadom na organizovanie maturít možné. Taktiež uviedla, že ako problematický vidí termín maturít vo vzťahu k východnému Slovensku, kde sa tento rok maturity uskutočnili iba jeden týždeň po jarných prázdninách.
- na záver vyslovila odporúčanie ministerstvu školstva, aby prihliadli na tieto okolnosti a dátum maturít z uvedených dôvodov posunuli na vhodnejší termín.

Dóra Belán Kanyicska, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR:

- poďakovala za slovo a vyjadrila súhlas so všetkým, čo odznelo;
- ďalej vyslovila, že nemá kompetenciu zaručiť, že dôjde k požadovaným zmenám, avšak informovala, že agenda týkajúca sa prvých dvoch bodov patrí pod sekciu rozvoja národnostného školstva;
- následne pani Szekeres navrhla, aby bol pre sekciu rozvoja národnostného školstva zaslaný oficiálny list a mohlo sa tak zorganizovať pracovné stretnutie na riešenie daných návrhov.

László Bukovszky, predseda výboru:

- vyjadril sa, že sa rád ujme aj vyššie spomenutej úlohy a uviedol, že prezentované problémy mu boli adresované aj zo strany maďarských pedagógov;
- ďalej sa vyjadril, že sa plánuje zvolať Rada pre národnostné školstvo, v ktorej je zástupca VNMES aj Zväzu maďarských pedagógov, pričom vyjadril presvedčenie, že najlepšie by bolo, keby zástupca zväzu predložil diskutované problémy;

Ján Hero, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity:

- vyjadril sa, že ide o dlhodobý pretrvávajúci problém, ktorý riešilo niekoľko ministrov, a ktorým nie je možné pohnúť;
- ďalej argumentoval, že aj v prípade rómskej národnostnej menšiny vidí problém v kategorizácii súťaží, ale rada pre súťaže patrí pod sekciu stredných škôl a celoživotného vzdelávania;
- následne vyjadril súhlas s pani Szekeres, že ide o problém, ohľadom ktorého je potrebné komunikovať.

Katarzyna Iwona Bielik, členka výboru za poľskú národnostnú menšinu:

- konštatovala, že nie sú k dispozícii nijaké riešenia pre dodržiavanie jazykových práv málopočetných národnostných menšín;
- ďalej poznamenala, že neexistuje žiadna podpora alternatívneho jazykového vzdelávania, pričom napríklad poľská menšina realizuje neformálne mimosystémové vzdelávanie, t. j. nedeľné školy atď.;
- následne sa vyjadrila, že poľská menšina by mala záujem aj o podporu v oblasti celoživotného vzdelávania, napríklad v rámci univerzity tretieho veku;
- spýtala sa, či by nebolo možné vytvoriť určitú formu podporu pre neformálne vzdelávanie, pričom konkrétne sa to u poľskej národnostnej menšiny týka školy v Nitre, škôlky v Žiline a Akadémie tretieho veku vzdelávania v Žiline.

László Bukovszky, predseda výboru:

- poďakoval za vstup a požiadal pani Bielik o neskoršiu komunikáciu ohľadom avizovaného problému, za účelom jeho predostretia na plánovanom zasadnutí Rady pre národnostné školstvo;
- následne vyzval hlásiaceho sa člena k slovu.

Peter Medviď, člen výboru za rusínsku národnostnú menšinu:

- uviedol, že minulý rok bola ministerstvom školstva vyhlásená výzva na podporu využitia materinského jazyka národnostnej menšiny a neboli tam špecifikované žiadne percentuálne kritériá, pričom na výzvu mohli reagovať menšinové organizácie a bolo možné získať až dvanásťtisíc eur.

Katarzyna Iwona Bielik, členka výboru za poľskú národnostnú menšinu:

- uviedla, že nie všetci majú právnu subjektivitu;
- ďalej argumentovala, že vzhľadom na skutočnosť, že nemajú účtovníčku ani sekretárku, a taktiež vzhľadom na to, že sú výzvy často „krkolomné“ nedokážu potrebnú administratívu zabezpečiť a vzdávajú sa už na začiatku.

László Bukovszky, predseda výboru:

- poďakoval sa, spýtal sa či má niekto pripomienky do bodu rôzne a následne uzatvoril 9. bod programu.

Záver

László Bukovszky, predseda výboru:

- poďakoval zúčastneným za účasť a vecnú a konštruktívnu diskusiu;
- oznámil, že podľa schváleného plánu zasadnutí, bude ďalšie stretnutie v máji a vyjadril sa, že dovtedy bude s členmi výboru komunikovať ohľadom pripravovaného follow-up podujatia, v rámci ktorého by mohli členovia výboru participovať;
- ukončil zasadnutie výboru.

V Bratislave, 13. apríla 2023

Zapísali: Mgr. Radka Kováčová, Mgr. Renáta Sándorová

Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny

Overila: Mgr. Andrea Brunnerová

tajomníčka Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny

Schválil: PhDr. László Bukovszky

predseda Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny